

M. Looze

F/11212/65

Verslag van de vergadering van de
Coördinatie Commissie voor Europese
Integratie- en Associatieproblemen
gehouden op 6 september 1965

1. Verslag van de vergadering van de Coördinatie Commissie
op 15 juli 1965

Dit verslag werd zonder wijzigingen vastgesteld.

2. De crisis in de Europese Gemeenschappen

Alvorens over te gaan tot bespreking van de voorliggende nota's stelt de Voorzitter de vraag aan de orde of het niet nuttig zou zijn te bestuderen welke belangen de Lidstaten bij het voortbestaan van de EEG hebben en welke pressie derhalve is te verwachten om te bevorderen dat het bereikte niet in gevaar wordt gebracht. De studie zou overigens met de nodige vertrouwelijkheid moeten worden omgeven, opdat naar buiten toe geen verkeerde indruk wordt gewekt. De Heer Hartogh meent, dat een korte stagnatie noch voor Nederland noch vermoedelijk voor de overige Lidstaten bijzonder nadelige economische gevolgen zal hebben. Zelfs een iets langduriger bevroering van de huidige situatie zou vermoedelijk geen onoverkomelijke consequenties voor de Nederlandse economie medebrengen. Hij acht een studie als de Voorzitter bedoelt voor de lange termijn wellicht van betekenis, maar voor de eerstkomende maanden niet relevant. Economische factoren zijn in deze situatie overigens slechts van relatieve betekenis. Hierop repliceert de Voorzitter, dat men bewust een standstill van jaren onder ogen moet zien. Het zou de Regering - met name van parlementaire zijde - kwalijk worden genomen, indien bedoelde studie niet zou worden ondernomen.

De Heer Hoogwater stelt, dat het al moeilijk is de gevolgen voor Nederland van een stagnatie te beoordelen; nog moeilijker echter lijkt het om b.v. de Franse belangen naar waarde te schatten. De Kennedy-ronde, die het eerste slachtoffer van de crisis dreigt te worden, wordt in de diverse partnerlanden heel verschillend beoordeeld. Voorts is moeilijk te bepalen welke maatregelen ingeval van voortdurende stagnatie door de Lidstaten zullen worden genomen. Ernstig zou de situatie worden, indien het bedrijfsleven op den duur niet meer zou anticiperen op de ontwikkeling van de EEG, hetgeen tot dusverre een belangrijk element is geweest in het succes van het integratieproces.

De Heer Franke acht het mogelijk een aantal economische gevolgen van de stagnatie voor de verschillende Lidstaten op te noemen; een evaluatie van deze economische gevolgen zou echter vele speculatieve elementen inhouden.

Naar aanleiding van de opmerking van de Heer Rutten, dat een langdurige stagnatie tot desintegratie van de EEG zou leiden, meent de Voorzitter, dat de nota juist ten doel heeft na te gaan of een stagnatie, die langer duurt dan begin 1966, inderdaad tot desintegratie zou leiden en in welke mate de druk van de geïnteresseerden in de richting van een verdere uitbouw van de EEG een rol speelt.

De Heer Hoogwater heeft de indruk, dat de partnerlanden er van uitgaan, dat Nederland concessies zal doen op het punt van de parlementaire bevoegdheden. Hij vraagt zich af of de Tweede Kamer onder de huidige omstandigheden zal blijven vasthouden aan de motie-Blaisse en of er dus ruimte is in de Nederlandse onderhandelingspositie.

Volgens inlichtingen van de Voorzitter moet rekening worden gehouden met een standvastige houding van de Nederlandse parlementariërs. Hij blijft van mening dat de onderhavige nota, geheel afgezien van het vermoedelijk door de Regering in te nemen standpunt, moet worden opgesteld. Hiertoe moet zo concreet mogelijk worden nagegaan welke de economische gevolgen voor de verschillende partnerlanden zullen zijn van een langdurige stilstand van de EEG. Na enige discussie stelt hij vast, dat deze nota op de BEB zal worden opgesteld en voor commentaar aan de andere betrokken ministeries zal worden voorgelegd.

a. De gevolgen van een stagnatie in de Europese Gemeenschappen (nota no. 138.091 dd. 1 september)

De nota over de gevolgen voor Nederland op korte termijn van de stagnatie in de EEG wordt na enige discussie goedgekeurd. De Heer Franke wijst op de ernstige consequentie, dat Commissie-ambtenaren op den duur wegens de heersende onzekerheid omtrent hun toekomst wellicht tot ontslagning zouden worden bewogen.

b. Het memorandum van de Europese Commissie betreffende de financiering van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, de eigen middelen van de Gemeenschap en de uitbreiding van de bevoegdheden van het Europees Parlement (nota no. 139.584 dd. 2 september)

De Heer Emans vestigt de aandacht op de in het oorspronkelijke Commissievoorstel neergelegde vaste verhouding 3 : 1 tussen de uitgaven van de afdeling Garantie en die van de afdeling Orientatie. Het memorandum van de Commissie stelt deze zaak niet aan de orde. Bij de totstandkoming van Verordening no. 25 werd de 3 : 1 verhouding, beperkt tot de overgangsfase, opgenomen als een gebaar tegenover Italië, dat uit de afdeling Orientatie een zekere compensatie zou

mogen verwachten voor zijn ongunstige positie in de afdeling Garantie. Deze ratio zal naar het voorkomt met de inwerkingtreding van de reglementen voor oliën en vetten en voor groente en fruit vervallen. Spreker zou dan ook willen trachten elke vaste verhouding in deze te vermijden.

De Heren Hoogwater en Rutten vragen zich af of het opportuun is om onder de huidige omstandigheden dit voor Italië gevoelige punt op te brengen.

De Heer Hartogh wijst nog eens op het politieke belang, dat de Vijf thans een gezamenlijk standpunt formuleren teneinde daarmee Frankrijk te confronteren. Het belang hiervan zal zwaar moeten wegen in die gevallen, waarin het Nederlandse standpunt afwijkt van dat van de vier partners.

De Voorzitter concludeert, dat deze kwestie in de nota zal worden verwerkt.

De nota wordt, nadat enkele aanvullingen zijn besproken, goedgekeurd.

De Heer LeMair merkt nog op, dat het voortzetten van de onderhandelingen omtrent het Commissievoorstel tussen de Vijf zekere nadelen oplevert. Tussen de vijf delegaties zal getracht worden tot uniforme standpunten met betrekking tot het Commissie-memorandum te komen. Deze standpunten zullen dan wellicht aan de Franse Regering als discussiebasis worden voorgesteld. Op deze wijze zouden de vijf Lidstaten gedwongen worden tot een dubbele onderhandeling - eerst tussen de Vijf en vervolgens met Frankrijk - hetgeen er toe zou kunnen leiden dat de Nederlandse Regering grotere concessies moet doen dan in de voorliggende nota worden geformuleerd.

De Voorzitter is het hiermee wel eens. Hij wil de nota echter zien als een "factfinding" inzake de technische merites van het Commissie-memorandum, geheel los van de in feite op dit moment te volgen tactiek.

DGES, 27 september 1965.